

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 383/2011-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. G., M., zastúpeného JUDr. B. Š., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 2 a čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 So/37/2010 z 12. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2011 doručená sťažnosť JUDr. M. G., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 1 ods. 2 a čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 So/37/2010 z 12. mája 2011.

Zo sťažnosti vyplýva:

„Sťažovateľ bol poberateľom vdoveckého dôchodku, nakoľko ovdovel 2. 9. 2000 a staral sa ešte o jedno nezaopatrené dieťa, pripravujúce sa na budúce povolanie.

Vdovecký dôchodok bol sťažovateľovi priznaný na základe § 48a zákona o sociálnom zabezpečení (v znení zákona č. 306/1991 Zb.). Po ukončení štúdia dieťaťa Sociálna poisťovňa sťažovateľovi vdovecký dôchodok odňala od 1. 9. 2009 rozhodnutím z 3. 9. 2009. Sťažovateľ napadol rozhodnutie Sociálnej poisťovne o čom rozhodol KS Žilina v konaní 25 Sd/176/2009-29 tak, že dňa 28. 1. 2010 rozhodnutie Sociálnej poisťovne potvrdil.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu podal sťažovateľ odvolanie v zákonnej lehote o ktorom rozhodol porušovateľ dňa 12. 5. 2011 v konaní 7 So 37/2010 tak, že prvostupňový rozsudok potvrdil. Rozsudok porušovateľa bol sťažovateľovi doručený 30. 5. 2011, je konečný a nie je proti nemu žiadny opravný prostriedok...

Právnym dôvodom o ktorý porušovateľ oprel svoj e rozhodnutie je úprava § 293n zákona o sociálnom poistení v spojitosti s § 260 ods. 1 zákona o sociálnom poistení z ktorých porušovateľ vyvodil záver, že vdovecký dôchodok vdovcovi, ktorý ovdovel pred 1. 1. 2004 nepatrí ani vtedy, ak splní podmienky, stanovené v § 74 ods. 3 zákona o sociálnom poistení...

Nastáva tu neudržateľný stav, keď vdovec, ktorý napr. ovdovel 31. 12. 2003 a splnil niektorú z podmienok, stanovených v § 74 ods. 3 uvedeného zákona po 1. 1. 2004 nárok na vdovecký dôchodok nemá, zatiaľ čo vdovec, ktorý ovdovel 1. 1. 2004 a splnil podmienku § 74 ods. 3 uvedeného zákona, nárok na vdovecký dôchodok má...

V materiálnom právnom štáte zákaz diskriminácie predstavuje príkaz, ktorý ústavodarca adresoval štátu ako jeho pozitívny záväzok. Napadnutý rozsudok porušovateľa uplatňuje zákon o sociálnom poistení diskriminačne tak, že celá skupina mužov, ktorí ovdoveli pred 1. 1. 2004 sú z poberania vdoveckého dôchodku vylúčení. Tento protiústavný postup má individuálny dopad na sťažovateľa, čím sú porušené jeho ústavné práva.“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

1. Porušovateľ v konaní 7 So 37/2010 porušil právo sťažovateľa, zaručené:

- čl. 1 ods. 2 Ústavy SR ustanovujúcim, že SR dodržiava medzinárodné zmluvy, ktorými e viazaná,

- čl. 12 Ústavy SR a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zakazujúcich diskrimináciu.

2. V zmysle § 56 ods. 2 zák. č. 38/93 Z. z. rozsudok porušovateľa 7 So 37/2010 z 12. 5. 2011 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľ uplatňuje náklady právneho zastúpenia za 2 úkony právnej pomoci, právny zástupca je platiteľ DPH.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu a spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (II. ÚS 19/09, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práv zaručených čl. 1 ods. 2 a čl. 12 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu.

Článok 1 ods. 2 ústavy obsahuje základné ústavné princípy, nie však základné práva a slobody, ktoré by mohol všeobecný súd porušiť a voči takémuto porušeniu by sa fyzická osoba mohla uchádzať o ochranu pred ústavným súdom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ústavný text vyjadril v citovanom článku slovami „svojich základných práv a slobôd“.

Ústavný súd teda konanie orgánu verejnej moci musí v rámci svojej vymedzenej právomoci podrobiť prieskumu, ktoré základné práva zaručujú ochranu sťažovateľa a či tieto boli orgánom verejnej moci porušené.

Sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý by mal podľa § 20 zákona o ústavnom súde „odôvodniť návrh“ a uviesť „navrhované dôkazy“.

Základné ľudské práva sú uvedené v druhej hlave ústavy v druhom až siedmom oddiele.

Článok 12 ústavy, ktorý sťažovateľ uvádza, zaručuje rovnosť fyzických a právnických osôb. Podľa obsahu sťažnosti má sťažovateľ na mysli odsek 1 tohto článku, čo však v návrhu nešpecifikuje.

Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojich práv rozhodnutím (rozsudkom) všeobecných súdov, mal by sa dožadovať porušenia práva na súdnu ochranu, ktorá je zaručená čl. 46 až čl. 50 ústavy.

Sťažovateľ takúto námietku nevzniesol.

Ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že všeobecný súd môže porušiť základné práva fyzickej alebo právnickej osoby hmotného charakteru len vtedy, ak by primárne došlo k porušeniu niektorých zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08).

Okrem citovaných námietok čl. 1 ods. 2 a čl. 12 ústavy vzniesol sťažovateľ aj námietku čl. 14 dohovoru, ktorý obsahuje zákaz diskriminácie právnických a fyzických osôb. Aj na tento sa viaže jeho spojenie s inými základnými právami a slobodami, ktoré text dohovoru vyjadruje slovami „užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie...“. Ani v tomto prípade sťažovateľ neoznačil, pri ktorých základných právach a slobodách mal byť diskriminovaný.

Zo strany sťažovateľa neboli namietané porušenia ústavnoprocených princípov vyplývajúcich z čl. 46 a nasl. ústavy, resp. spojených so spravodlivým procesom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (nevyplýva to z petitu sťažnosti, ale ani z jej odôvodnenia), a preto nie je

možné uvažovať o prípadnom porušení označeného práva sťažovateľa všeobecného charakteru. Sťažovateľ napriek svojmu zastúpeniu kvalifikovaným právnym zástupcom nesplnil náležitosti požadované § 20 (všeobecné) a § 50 (osobitné) zákona o ústavnom súde, ktoré sú predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Zároveň bolo bez ďalšieho právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011